

Slovenski računovodski standard 34 (2016)

RAČUNOVODSKE REŠITVE V NEPRIDOBITNIH ORGANIZACIJAH – PRAVNIH OSEBAH ZASEBNEGA PRAVA

A. Uvod

Ta standard je povezan z Uvodom v Slovenske računovodske standarde in okvirom SRS ter s Slovenskimi računovodskimi standardi (SRS) od 1 do 17 ter 20 do 23. Nepridobitne organizacije – pravne osebe zasebnega prava (odslej nepridobitne organizacije) navedene standarde uporabljajo neposredno pri pripoznavanju, odpravi pripoznanja, merjenju in vrednotenju sredstev in obveznosti do njihovih virov ter merjenju in izkazovanju prihodkov, odhodkov in poslovnega izida.

Poleg določb navedenih standardov pa nepridobitne organizacije dodatno upoštevajo še določila tega standarda.

Ta standard se opira na zakone in druge predpise, ki urejajo področje nepridobitnih dejavnosti.

Z nepridobitnimi organizacijami so v tem standardu mišljene pravne osebe zasebnega prava, ki vodijo poslovne knjige skladno z Zakonom o računovodstvu.

B. Standard

a) Posebnosti izkazovanja postavk v bilanci stanja

34.1. Bilanca stanja nepridobitne organizacije je razčlenjena glede na njeno velikost v skladu s SRS 20 - Oblike bilance stanja za zunanje poslovno poročanje, le da organizacija pri obveznostih do virov sredstev v okviru lastnih virov izkazuje:

A. LASTNI VIRI

- I. Ustanovitveni vložek
- II. Rezerve, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti
- III. Preneseni čisti poslovni izid
 1. Nerazporejeni čisti presežek prihodkov
 2. Nerazporejeni čisti presežek odhodkov
- IV. Čisti poslovni izid poslovnega leta
 1. Čisti presežek prihodkov poslovnega leta
 2. Čisti presežek odhodkov poslovnega leta

b) Posebnosti izkazovanja postavk v izkazu poslovnega izida

34.2. Čisti poslovni izid v izkazu poslovnega izida nepridobitne organizacije je presežek prihodkov ali presežek odhodkov obračunskega obdobja.

c) Posebnosti prevrednotovanja

34.3. Za merjenje opredmetenih osnovnih sredstev po njihovem pripoznanju uporablja nepridobitna organizacija model nabavne vrednosti.

34.4. Nepridobitna organizacija lahko meri finančne instrumente po njihovem pripoznavanju po pošteni vrednosti, če so za te finančne instrumente na voljo vložki Ravni 1 – neprilagojene kotirane cene na delujočih trgih za enaka sredstva, do katerih lahko nepridobitna organizacija dostopa na datum merjenja. Če tovrstno merjenje ni mogoče, meri nepridobitna organizacija finančne instrumente po nabavni vrednosti.

č) Vrste in vsebine posebnih preglednic in pojasnil k računovodskim izkazom

34.5. Nepridobitna organizacija mora v pojasnilih k računovodskim izkazom posebej razkriti:

- a) sodila, v skladu s katerimi so na posamezne negospodarske javne službe in lastno dejavnost razporejeni sredstva, obveznosti do njihovih virov, prihodki in odhodki,
- b) terjatve do ustanovitelja,
- c) v preglednici stanja in gibanja opredmetenih osnovnih sredstev umetniška dela in druge predmete kulturne oziroma zgodovinske vrednosti, ki se ne amortizirajo,
- č) izgubo ali dobiček pri odtujitvi sredstev iz prejšnje alineje,
- d) prihodke in odhodke po posameznih vrstah dejavnosti negospodarskih javnih služb in lastni dejavnosti,
- e) v okviru prihodkov za opravljanje dejavnosti negospodarskih javnih služb posebej prihodke sredstev iz proračuna in posebej druge prihodke,
- f) posredne stroške in njihovo razporeditev na dejavnosti posameznih negospodarskih javnih služb in lastno dejavnost,
- g) obračunano amortizacijo in njeno porabo za
 - nakup osnovnih sredstev za opravljanje dejavnosti negospodarskih javnih služb in
 - nakup osnovnih sredstev za opravljanje lastne dejavnosti,
- h) oblikovanje in porabo dolgoročno odloženih prihodkov za pokrivanje stroškov amortizacije
 - osnovnih sredstev, namenjenih za opravljanje dejavnosti negospodarskih javnih služb, in
 - osnovnih sredstev za opravljanje lastne dejavnosti,
- i) prejeta in porabljena namenska sredstva po namenih ter znotraj teh sredstev posebej prejeta in porabljena sredstva iz proračuna,
- j) deleže posameznih soustanoviteljev v ustanovitvenem vložku,

- k) ugotovljeni in razporejeni presežek prihodkov oziroma ugotovljeni in pokriti presežek odhodkov po dejavnostih posameznih negospodarskih javnih služb in lastni dejavnosti.

C. Opredelitve pojmov oziroma razlage izrazov

34.6. V tem standardu je uporabljenih nekaj izrazov, ki jih je treba razložiti in tako opredeliti ključne pojme.

- a) **Ustanovitveni vložek** je znesek, ki ga ustanovitelj zagotovi nepridobitni organizaciji z ustanovitvenim aktom kot trajni vir sredstev. Ustanovitveni vložek se praviloma lahko poveča ali zmanjša le na podlagi ustanoviteljeve odločitve ali na podlagi zakona. Kot ustanovitveni vložek se ne štejejo sredstva, ki jih ustanovitelj z ustanovitvenim aktom zagotovi za pokrivanje izbranih stroškov poslovanja. Ustanovitveni vložek ni obveznost do ustanovitelja, temveč je namensko premoženje. Ustanovitveni vložek se pojavlja le pri ustanovah (fundacijah) ali drugih nepridobitnih organizacijah, ki imajo namensko premoženje, določeno z zakonom.
- b) **Sredstva iz proračuna** so zneski, ki jih dobiva nepridobitna organizacija za opravljanje dejavnosti iz proračuna države ali lokalne skupnosti, ne glede na namene, za katere jih dobiva, razen plačil za proizvode oziroma storitve, katerih kupec je država ali lokalna skupnost.
- c) **Donacije** so zneski ali stvari, ki jih dobiva nepridobitna organizacija od fizičnih in pravnih oseb brez obveznosti vračila in se ne nanašajo na plačila za proizvode oziroma storitve, katerih kupci so te osebe. Med donacije se ne štejejo sredstva iz proračuna.
- č) **Opravljanje dejavnosti negospodarskih javnih služb** je opravljanje dejavnosti, ki so kot take opredeljene z zakonom ali drugim predpisom, ki ga sprejme v skladu z zakonom država ali lokalna skupnost.
- d) **Lastna dejavnost** je dejavnost, ki ni opravljanje negospodarske javne službe.

Č. Pojasnila

34.7. Presežek prihodkov razporeja nepridobitna organizacija v skladu z zakonom, ustanovitvenim ali drugim aktom oziroma odločitvijo pristojnega organa.

34.8. Če nepridobitna organizacija ustanovi za opravljanje neke dejavnosti organizacijo in se sestavljajo konsolidirani računovodski izkazi, se pri tem smiselno uporabljajo določbe o konsolidiranju iz SRS in PSR.

D. Prehodna določba

34.9. Nepridobitne organizacije z dnem začetka uporabe tega standarda prenesejo sklad za določen namen kot postavko obveznosti do virov sredstev med nerazporejeni čisti presežek prihodkov.

E. Datuma sprejetja in začetka uporabe

34.10. Ta standard je sprejel strokovni svet Slovenskega inštituta za revizijo na svoji seji xx. xxxxx 2015. K njemu je dal soglasje minister, pristojen za finance. Nepridobitne organizacije ga začnejo uporabljati 1. januarja 2016.

Nepridobitne organizacije z dnem začetka uporabe tega standarda prenehajo uporabljati SRS 36 – Računovodske rešitve v nepridobitnih organizacijah – pravnih osebah zasebnega prava (2006).